

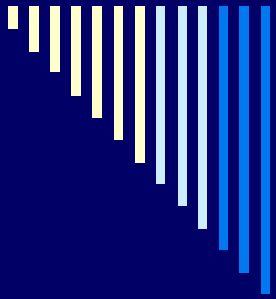

CURSURI POSTUNIVERSITARE DE PERFEȚIONARE

Oportunități de finanțare în
procesul de integrare
europeană a României

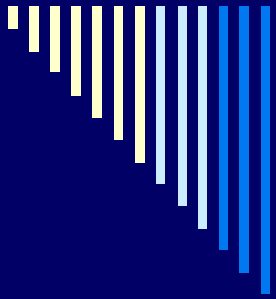

CADRUL GENERAL DE FINANȚARE PRIN PROGRAME EUROPENE

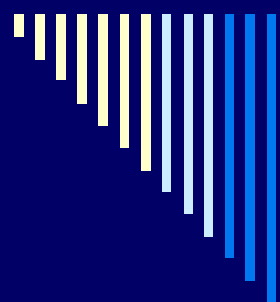
- **Aderarea** României la Uniunea Europeană determină un **flux major de fonduri** în vederea susținerii procesului de **convergență reală** cu structurile europene.
- Atât în faza de **preaderare**, cât mai ales **după aderarea** propriu-zisă, fondurile disponibile vor fi din ce în ce mai **consistente**.
- Utilizarea efectivă a acestor fonduri este condiționată de **conceperea** și **implementarea** unor proiecte viabile.

- În acest sens, este fundamentală familiarizarea managerilor de **firme** din România cu **oportunitățile de finanțare** prin programele europene.
- **Finanțările nerambursabile** se constituie într-o sursă de **finanțare complementară** capitalurilor proprii și celor împrumutate și prezintă un grad ridicat de atractivitate în primul rând prin **costul redus** pe care îl implică.

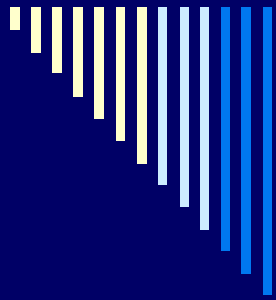

- Asistența financiară a Uniunii Europene (UE) pentru România include:
 - n fondurile de pre-aderare (**PHARE, ISPA** și **SAPARD**);
 - n **instrumentele structurale**, disponibile după data aderării la UE, începând cu 1 ianuarie 2007;
 - n **programele comunitare cu acces deplin** deschise României atât în prezent, în calitate sa de țară în curs de aderare, cât și ulterior momentului aderării la Uniunea Europeană.

Instrumentele financiare de pre-aderare

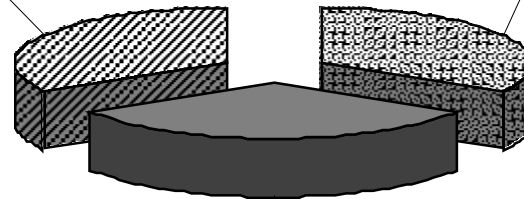
- **PHARE** este primul instrument financiar nerambursabil conceput de Uniunea Europeană pentru a sprijini Europa Centrală și de Est în evoluția către o societate democratică și o economie de piață.
- Înființat la începutul anului 1989 pentru **Polonia** și **Ungaria**, programul și-a lărgit treptat sfera de activitate, acesta orientându-se în prezent spre **dezvoltarea economică pe termen lung** și spre **investițiile necesare procesului de aderare**.

- Programul se concentrează pe următoarele linii directoare:
 - n Dezvoltare instituțională;
 - n Sprijinirea administrațiilor țărilor candidate în adoptarea și aplicarea legislației comunitare (acquis-ul comunitar);
 - n Sprijinirea investițiilor pentru asigurarea coeziunii economice și sociale, conform priorităților stabilite de Guvernul României în cadrul Planului Național de Dezvoltare.

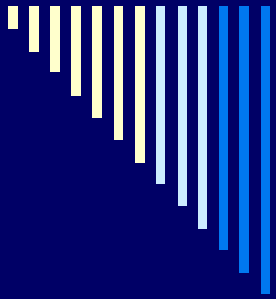
Orientarea generală a programului PHARE în România

Coeziune economică și socială: dezvoltarea IMM-urilor; pregătire tehnică și profesională; dezvoltarea resurselor umane; dezvoltarea serviciilor sociale; infrastructură regională și locală

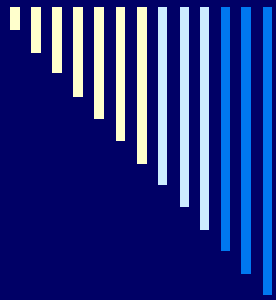

Investiții pentru implementarea acquis-ului în domenii precum: concurență, energie, transporturi, comerț, mediu etc.

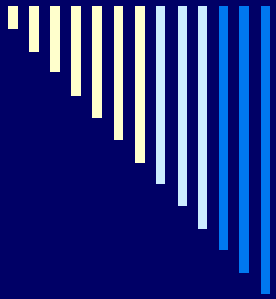
Dezvoltare instituțională prin legislație, modele de bună practică

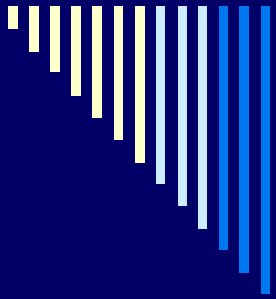
- **ISPA** (*Instrumentul pentru Politici Structurale pentru Pre-Aderare*) este cel de-al doilea instrument financiar nerambursabil conceput pentru sprijinirea țărilor candidate în procesul de aderare la Uniunea Europeană, fiind dedicat **municipalităților, grupărilor de municipalități și autorităților centrale.**

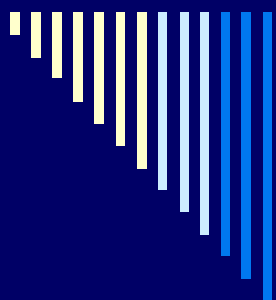
- **ISPA** oferă sprijin financiar pentru investiții în domeniile:
 - n transporturi;
 - n protecția mediului;
 - n accelerarea procesul de armonizare a legislației țărilor candidate cu normele europene în aceste două sectoare.

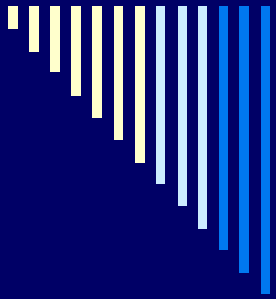
- În domeniul **transporturilor**, prioritățile programului ISPA constau în:
 - n investiții destinate integrării sistemului românesc de transport în cel al Uniunii Europene;
 - n investiții în viitoarele Rețele Trans Europene (Trans European Network -TEN);
 - n îmbunătățirea legăturilor cu alte state candidate în domeniul transporturilor;
 - n îmbunătățirea sistemului național de transport prin eliminarea verigilor lipsă.

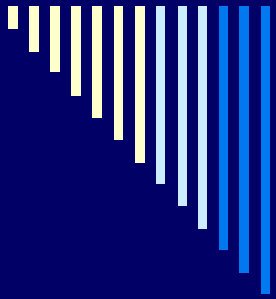
- În privința **protecției mediului înconjurător**, programul **ISPA** sprijină România în procesul de adoptare a legislației europene în domeniu, o atenție specială fiind acordată **apei potabile, tratării apelor uzate și evacuării reziduurilor menajere.**

- **SAPARD** (*Programul Special de Pre-Aderare pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală*) este cel de-al treilea instrument financiar nerambursabil conceput pentru a sprijini țările candidate și singurul dintre acestea care se administrează **complet descentralizat** de către autoritățile românești.

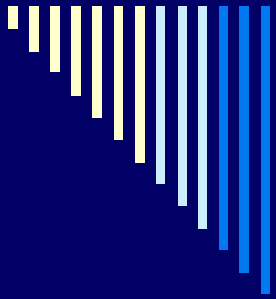

- Programul urmărește implementarea **reformei structurale** în **sectorul agricol** și al **dezvoltării rurale** și implementarea acquis-ului comunitar referitor la **Politica Agricolă Comună** (PAC) și a legislației aferente.
- În fiecare an, în perioada 2000-2006, România a primit și urmează să primească 150 milioane EURO din bugetul comunitar, la care se adaugă contribuția de 50 milioane EURO a Guvernului României.

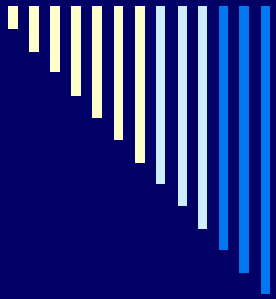

- Principalii **beneficiari** ai finanțărilor din fonduri SAPARD sunt:
 - n producătorii privați
 - n grupările de fermieri
 - n autoritățile locale
 - n firmele private
 - n alte tipuri de organizații (de exemplu, ONG-uri).

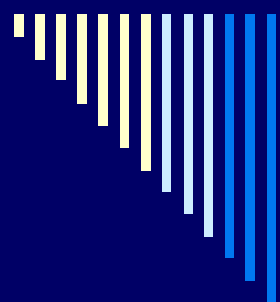
- Finanțările acordate **entităților publice** acoperă **integral** costurile aferente proiectelor, în timp ce finanțările acordate **entităților private** acoperă **jumătate** din cheltuieli, cealaltă jumătate constituindu-se în partea de cofinanțare a beneficiarilor.

- Prin programul SAPARD sunt finanțate cu prioritate **patru domenii**:
 - n **Creșterea competitivității** produselor agricole și piscicole, prin îmbunătățirea prelucrării și a tehnicilor de marketing, respectiv prin creșterea calității și standardizare;
 - n **Dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii rurale**;

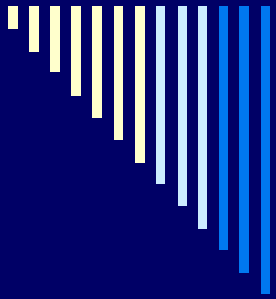

- **Dezvoltarea economiei rurale** prin investiții în exploatații agricole, dezvoltarea de grupări antreprenoriale în mediul rural, dezvoltarea de mijloace de producție care nu dăunează mediului înconjurător, diversificarea activităților economice, silvicultură;
- **Dezvoltarea resurselor umane** prin îmbunătățirea pregătirii profesionale, asistență tehnică, inclusiv studii menite să sprijine pregătirea și monitorizarea programului, campanii de informare și publicitate.

Programele comunitare cu acces deplin

- Au fost concepute de Uniunea Europeană pentru a promova **cooperarea dintre statele membre** în diverse domenii legate de politicile comunitare și au fost extinse asupra statelor candidate pentru a le sprijini în procesul de pregătire pentru aderare, ca o **completare** adusă celor trei instrumente financiare care le sunt destinate în exclusivitate (PHARE, ISPA și SAPARD).

- Aceste programe respectă următoarele principii:
 - n **aceleași condiții și criterii de selecție** a proiectelor se aplică atât statelor membre cât și țărilor candidate
 - n participarea la programele comunitare implică o **contribuție financiară** din partea țării participante
 - n **compatibilitate legislativă** în sectorul respectiv

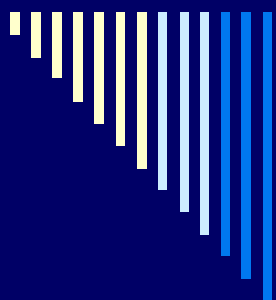
Programul comunitar LIFE III

- Sprijină implementarea și dezvoltarea politicilor de mediu și a legislației UE, în special integrarea politicii de protecție a mediului în cadrul altor politici și dezvoltarea durabilă în cadrul UE.

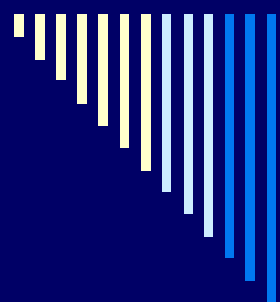

Programul Cadru 6 (*Framework Programme 6*)

- Principalul instrument al UE destinat finanțării **cercetării** în Europa, având scopul de a contribui la crearea unei adevărate „Zone de Cercetare Europeană ” (**ERA**).
- Va fi succedat, începând din anul 2007, de **Programul Cadru 7**.

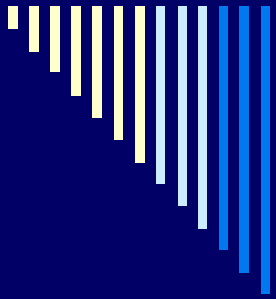

- Prin intermediul programului se asigură:
 - n excelența **activității științifice**
 - n excelența **competitivității**
 - n excelența **creativității**
 - n promovarea unei mai **bune cooperări și coordonări** între factorii principali implicați în activitatea de cercetare la toate nivelurile

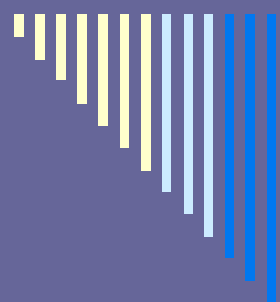

Programul "Leonardo da Vinci"

- Are ca obiective:
 - n dezvoltarea **aptitudinilor și competenței** tinerilor aflați în procesul de **formare profesională** și **instruire** la toate nivelurile;
 - n Îmbunătățirea calității și încurajarea accesului la **instruire permanentă**, în vederea dezvoltarea capacității de adaptare la schimbările tehnologice și organizaționale;

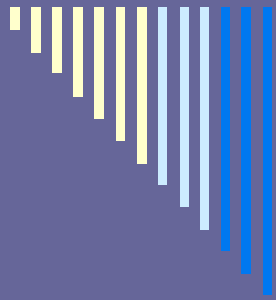

- n promovarea și întărirea contribuției pe care o are **formarea profesională la inovație**, în vederea creșterii competitivității și a spiritului antreprenorial pentru crearea de noi locuri de muncă;
- n **cooperarea între instituțiile de instruire**, inclusiv între universități și companii comerciale, mai ales întreprinderile mici și mijlocii.

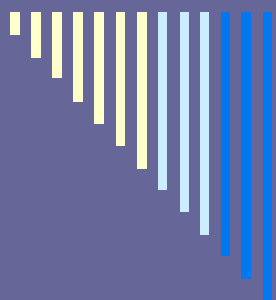

Instrumentele structurale de finanțare

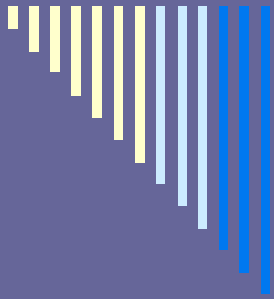
- Instrumentele structurale includ în prezent:
 - n **Fondurile structurale**
 - n **Fondul de coeziune** - instrumentul financiar care sprijină investiții în domeniul infrastructurii de transport și mediu.

- Fondurile structurale:
 - n **Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDER)** - sprijină regiunile mai puțin dezvoltate prin finanțarea de investiții în sectorul productiv, infrastructură, educație, sănătate, dezvoltare locală și IMM-uri;
 - n **Fondul Social European (FSE)** - destinat politicii sociale a UE, prin care sunt sprijinite măsurile de ocupare a forței de muncă și dezvoltare a resurselor umane;

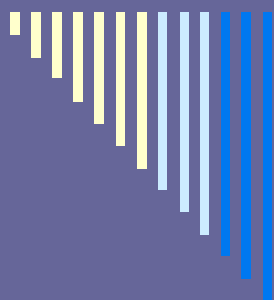
- n **Fondul European pentru Orientare și Garantare în Agricultură (FEOGA)** - secțiunea **Orientare** - fond structural destinat politicii agricole comune, care sprijină măsuri pentru modernizarea agriculturii și dezvoltarea rurală;
- n **Instrumentul Financiar de Orientare Piscicolă (IFOP)** - fond structural destinat politicii comunitare din domeniul pescuitului, care sprijină măsuri pentru creșterea competitivității sectorului piscicol, în condițiile asigurării unui echilibru durabil între resurse și capacitatea de exploatare.

○ **Obiectivele prioritare** ale finanțării prin intermediul instrumentelor structurale constau în:

n **Obiectivul nr.1**

- p Promovarea **dezvoltării și a ajustărilor structurale** în regiunile în care există un decalaj de dezvoltare;
- p Fondurile structurale implicate în finanțarea Obiectivului nr.1 sunt **FEDER, FSE, FEOGA Secțiunea Orientare și IFOP**;

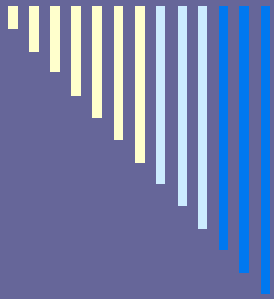

n **Obiectivul nr.2**

- p Sprijinirea **conversiei economice și sociale a zonelor** care se confruntă cu dificultăți structurale;
- p Fondurile structurale implicate în finanțarea Obiectivului nr.2 sunt **FEDER și FSE**.

n **Obiectivul nr.3**

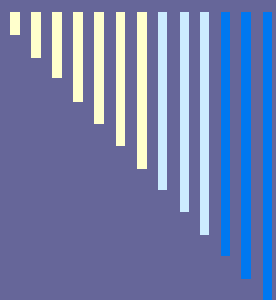
- p Sprijinirea **proceselor de adaptare și modernizare** a politicilor și sistemelor de educație, pregătire și ocupare a forței de muncă.

- Instrumentelor structurale de finanțare ale Uniunii Europene li se adaugă **inițiativele comunitare**, care includ:

- n **Interreg III**

- p inițiativă destinată cooperării transfrontaliere;
 - p transnaționale și inter-regionale;
 - p încurajează dezvoltarea armonioasă și echilibrată în Europa.

n **Leader +**

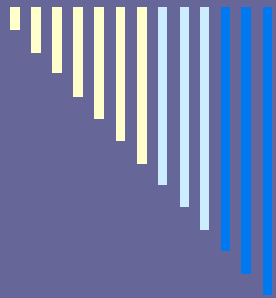
p inițiativă dedicată **dezvoltării rurale** prin intermediul programelor integrate și al cooperării grupurilor locale de acțiune.

n **Equal**

p inițiativă comunitară de cooperare transnațională pentru **combaterea diverselor forme de discriminare** și a inegalităților în privința accesului pe piața muncii.

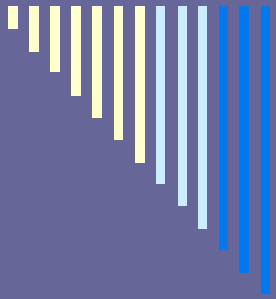
n **Urban**

p inițiativă pentru **regenerarea socială și economică** a orașelor și suburbiilor în vederea dezvoltării urbane sustenabile.

Reforma politicii de coeziune a UE 2007-2013

- Perspectiva financiară pentru orizontul de timp 2007-2013 este fundamentată pe **reorganizarea și reconsiderarea cadrului de implementare a fondurilor structurale** începând cu însuși momentul integrării României în UE, moment din care țara noastră va începe să beneficieze de finanțări structurale.

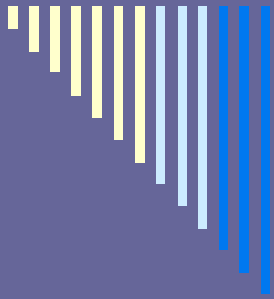

o **Context**

- n Nou val de extindere spre est a Uniunii Europene;
- n Globalizare economică;
- n Economie bazată pe cunoaștere.

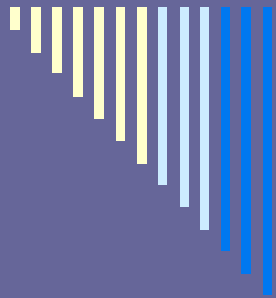
o **Obiective principale**

- n Convergență
- n Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă
- n Cooperare teritorială

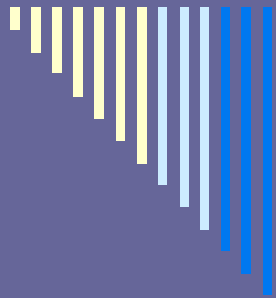

○ Obiectivul „Convergență”

- n Este dedicat statelor membre și regiunilor mai puțin dezvoltate, considerate prioritare pentru politica de coeziune a Comunității;
- n Pe fondul noului val de extindere preconizat pentru 2007, vor crește disparitățile în cadrul Uniunii Europene, pentru a căror aplanare sunt necesare eforturi susținute, pe termen lung.

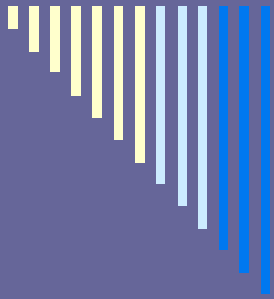

- Intensificarea **convergenței economice** pentru regiunile mai puțin dezvoltate, prin proiecte care urmăresc:
 - n Îmbunătățirea condițiilor care favorizează **creșterea economică și ocuparea forței de muncă** prin investiții în capitalul uman și cel fizic;
 - n **inovare și dezvoltarea** societății bazate pe cunoaștere;
 - n **creșterea capacității de adaptare** la schimbările economice și sociale;
 - n **protejarea mediului înconjurător**;
 - n **îmbunătățirea eficienței administrative**.

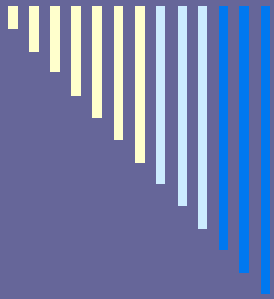

○ **Eligibilitate**

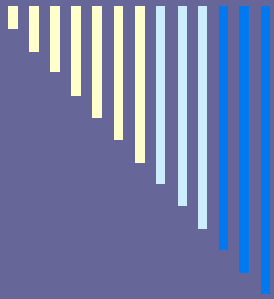
- n Regiunile al căror produs intern brut este mai mic decât **75%** din media comunitară la nivelul Uniunii Europene extinse.
 - p Sursele de finanțare vor fi asigurate prin intermediul:
 - n Fondului European pentru Dezvoltare Regională (FEDER);
 - n Fondului Social European (FSE);
 - n Fondului de Coeziune.

- Regiunile al căror PIB depășește **75%** din media comunitară, dar numai ca **efect statistic** al extinderii Uniunii Europene, dar care, de fapt, mai necesită sprijin financiar pentru continuarea reformelor structurale.

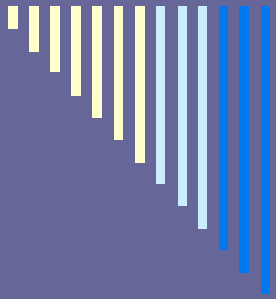

- Statelor membre al căror produs național brut este sub **90%** din media comunitară, prin intermediul Fondului de Coeziune, pentru a le sprijini în demersul lor de îndeplinire a criteriilor de convergență economică și monetară.

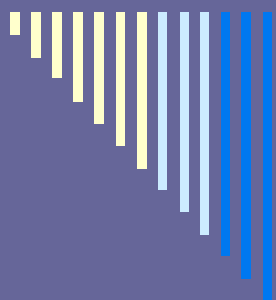

○ Obiectivul „Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă”

- n Pe lângă intervențiile în statele membre mai puțin dezvoltate, există provocări importante care privesc toate statele membre ale UE, precum:
 - p Schimbările economice și sociale rapide;
 - p Îmbătrânirea populației;
 - p Creșterea fenomenului de imigrare;
 - p Problemele legate de incluziunea socială.

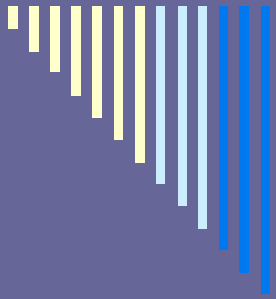

- Abordarea propusă de Comisia Europeană vizează:
 - n **Anticiparea și promovarea schimbărilor economice** în zonele industriale, urbane și rurale
 - p prin creșterea competitivității și a atractivității acestora,
 - p ținând cont de disparitățile economice, sociale și teritoriale existente,
 - p prin intermediul programelor regionale finanțate de FEDER;

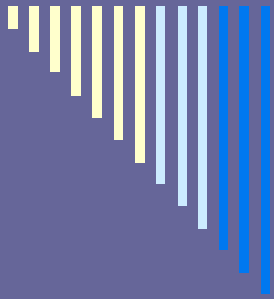
n **Anticiparea și adaptarea la schimbările economice**

- p prin promovarea ocupării depline, a calității și productivității muncii și a incluziunii sociale;
- p prin intermediul programelor finanțate de FSE.

o **Eligibilitate**

- n Toate regiunile care nu intră sub incidența obiectivului „Convergență”, în funcție de prioritățile stabilite de statele membre;
 - p În aceste cazuri, FEDER/FSE contribuie cu jumătate din finanțarea aferentă proiectelor.
- n Regiunile care sunt eligibile în prezent pentru Obiectivul 1, dar care, ca urmare a progreselor economice înregistrate pe parcurs, nu vor mai fi eligibile pentru obiectivul „Convergență”.
 - p În aceste cazuri, contribuția din fondurile structurale este de maxim 50%.

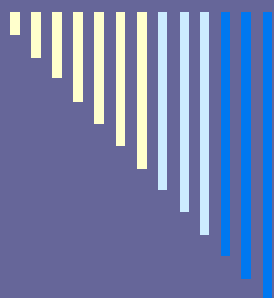
○ Obiectivul „Cooperarea teritorială europeană”

- n Experiența acumulată în cadrul inițiativei comunitare INTERREG
- n Comisia Europeană propune crearea unui nou obiectiv dedicat integrării armonioase și echilibrate a teritoriilor din cadrul UE, prin:
 - p sprijinirea cooperării pe trei coordonate: transfrontalieră, transnațională și interregională.

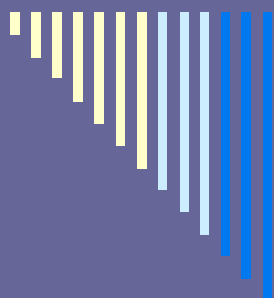

o **Eligibilitate**

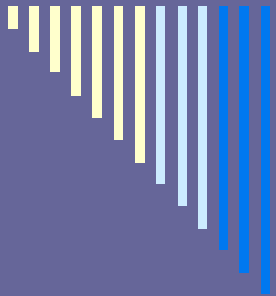
- n Regiunile situate de-a lungul granițelor interne, precum și zonele de țărm maritim;
- n Regiunile care vor participa în programe de cooperare transfrontalieră în cadrul Instrumentului european pentru vecinătate și parteneriat (*European neighbourhood and partnership instrument*) și a Instrumentului pentru pre-aderare (*Instrument for pre-accession*) – care vor înlocui programele de pre-aderare PHARE, Tacis, MEDA, CARDS, ISPA și Sapard pentru țările candidate la Uniunea Europeană.

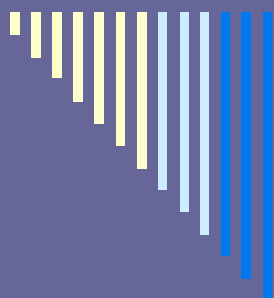
Programe și instrumente	Eligibilitate	Priorități
Obiectivul „Convergență”		
Programe naționale și regionale (FEDER și FSE)	Regiuni al căror PIB este mai mic decât 75% din media UE-25	1. Inovare; 2. Prevenirea riscurilor și protejarea mediului înconjurător; 3. Accesibilitate; 4. Infrastructură; 5. Resurse umane; 6. Capacitate administrativă.
	Efectul statistic: regiuni cu PIB/locuitor < 75% din media UE-15, dar > 75% din media UE-25	
Fondul de Coeziune	Statele membre al căror PIB este < 90% din media comunitară	1. Rețele de transport; 2. Transport durabil; 3. Mediu; 4. Surse regenerabile de energie.

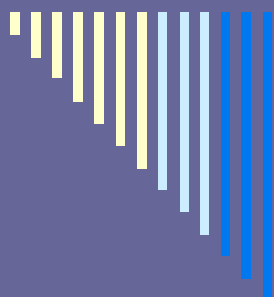
Programe și instrumente	Eligibilitate	Priorități
Obiectivul „Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă”		
Programe regionale (FEDER) și programe naționale (FSE)	Statele membre propun liste cu regiuni eligibile (la nivel NUTS1 sau NUTS2)	1. Inovare; 2. Prevenirea riscurilor și protejarea mediului înconjurător; 3. Accesibilitate; 4. Strategia europeană pentru ocuparea forței de muncă.
	Regiuni care sunt în prezent acoperite de Obiectivul 1, dar nu vor mai intra sub incidența obiectivului „Convergență”	

Programe și instrumente	Eligibilitate	Priorități
Obiectivul „Cooperare teritorială europeană”		
Programe și rețele transfrontaliere și transnaționale (FEDER)	Regiunile de graniță și regiuni cu activitate intensă de cooperare transnațională	1. Inovare; 2. Prevenirea riscurilor și protejarea mediului înconjurător; 3. Accesibilitate; 4. Cultură, educație.

2000-2006		2007-2013	
Obiective	Instrumente financiare	Obiective	Instrumente financiare
Fondul de Coeziune	Fondul de Coeziune	Fondul de Coeziune	FEDER
Obiectivul 1	FEDER FSE FEOGA - Garantare și Orientare IFOP		FSE
Obiectivul 2	FEDER FSE		Competitivitate regională și ocuparea forței de muncă: - la nivel regional; - la nivel național: strategia europeană pentru ocuparea forței de muncă.
Obiectivul 3	FSE		

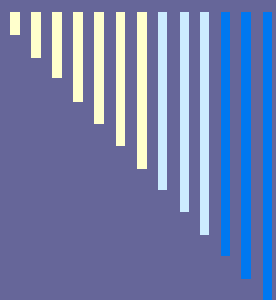
2000-2006		2007-2013	
Interreg	FEDER	Cooperare teritorială europeană	FEDER
URBAN	FEDER		
EQUAL	FSE		
Leader +	FEOGA - Orientare		
Dezvoltare rurală și restructurarea sectorului piscicol în afara Obiectivului 1 FEAOGA - Garantare	FEOGA – Garantare IFOP		
9 obiective	6 instrumente	3 obiective	3 instrum.

Principiile asistenței financiare prin intermediul finanțărilor structurale

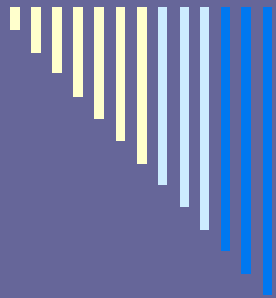
o Complementaritate, consistență și conformitate

- n Fondurile alocate se vor constitui în asistență financiară complementară măsurilor naționale, regionale și locale, integrând la nivelul acestora prioritățile comunitare.
- n Autoritățile naționale și cele comunitare vor avea în vedere ca asistența oferită prin intermediul instrumentelor structurale să fie consistentă și conformă cu activitățile, politicile și prioritățile comunitare.

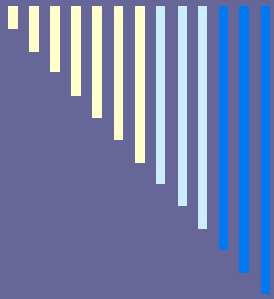
o Programare

- n Urmărirea obiectivelor de finanțare se face într-un cadru multianual de programare, care include stabilirea priorităților, a procesului de management, de adoptare a deciziilor și de finanțare.

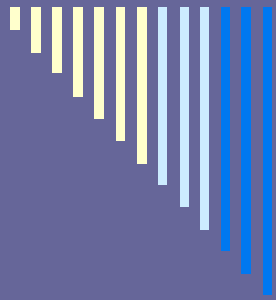
Parteneriat

- Asistența oferită prin intermediul fondurilor structurale se bazează pe ideea de parteneriat la două niveluri:
 - n între Comisia Europeană și statele membre
 - n la nivelul fiecărui stat membru, respectiv între:
 - p a) autoritățile publice competente la nivel regional și local;
 - p b) partenerii economici și sociali;
 - p c) orice alt organism reprezentând societatea civilă, partenerii în domeniul protecției mediului înconjurător, organizațiile neguvernamentale și organismele responsabile pentru promovarea egalității de șanse.

○ Subsidiaritate și intervenție proporțională

- n Implementarea programelor operaționale intră în responsabilitatea statelor membre, în concordanță cu sistemul instituțional specific fiecăruia dintre ele. Principiul subsidiarității **urmărește evitarea situațiilor în care delegarea cu orice preț a prerogativelor către entitățile supranaționale comunitare poate să genereze efecte contraproductive** în comparație cu situația în care prerogativele respective rămân în portofoliul guvernelor statelor membre.

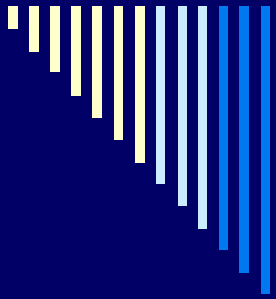
o **Adiționalitate**

- n Contribuția oferită prin intermediul fondurilor structurale nu va înlocui cheltuielile publice sau echivalent structurale efectuate de statele membre.
- n Nivelul de adiționalitate se determină în funcție de condițiile macroeconomice în care se face finanțarea, ținând cont de situațiile specifice, precum privatizarea sau un nivel excepțional al cheltuielilor publice sau echivalent structurale din statele membre.

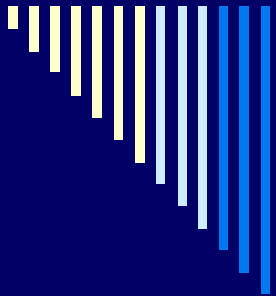

ABORDAREA MICROECONOMICĂ A FINANȚĂRII PRIN PROIECTE EUROPENE

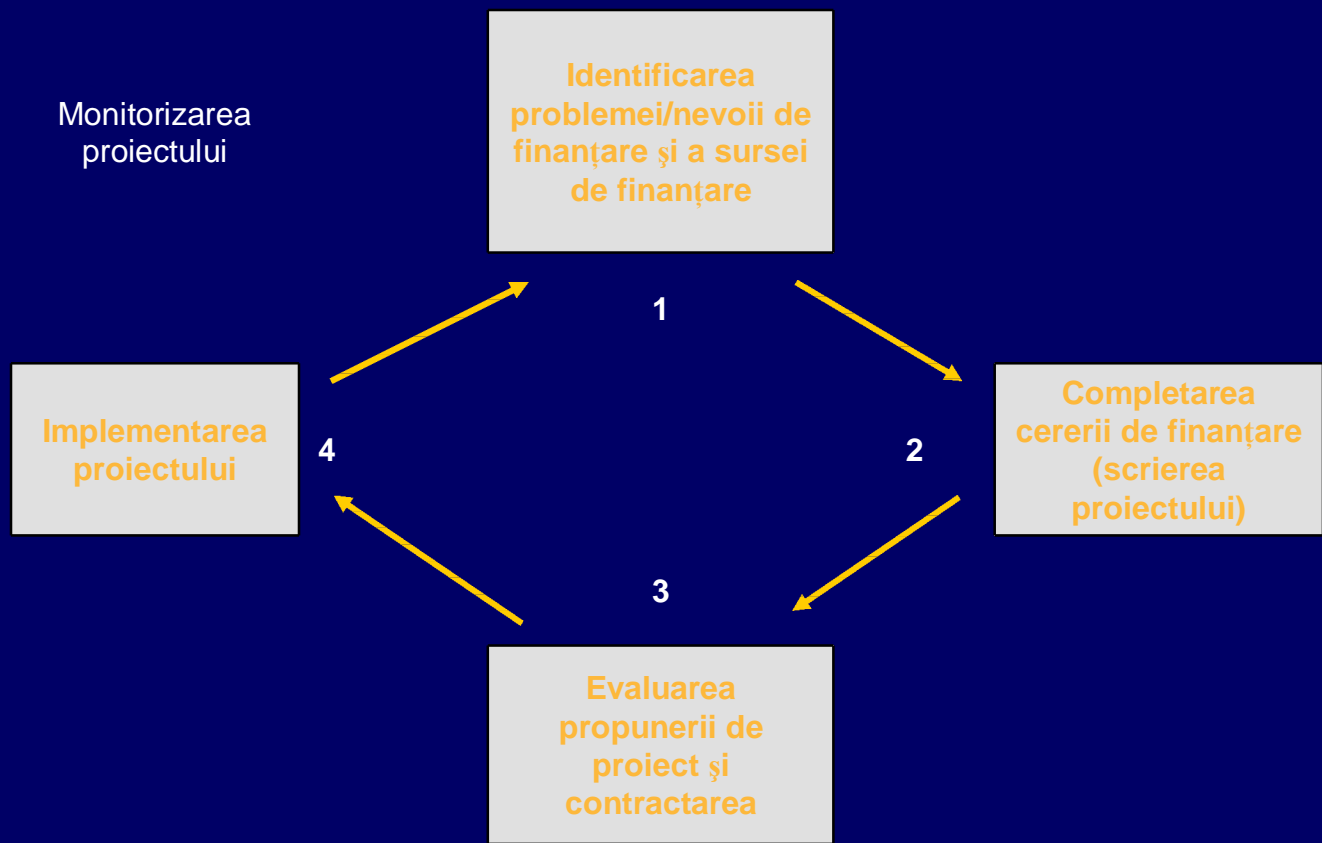
- Finanțarea pe bază de proiecte se realizează, din punct de vedere metodologic, în conformitate cu ciclul Deming, cunoscut și sub denumirea de ciclul **PDCA** (*Plan-Do-Check-Act*), conform căruia viața unui proiect parcurge 4 etape majore.

- **Identificarea problemei majore** pentru a cărei rezolvare este necesară implementarea unui proiect și elaborarea unei propuneri/a unui plan de acțiune pentru soluționarea problemei;
- **Punerea în practică a acțiunilor** și a schimbărilor necesare pentru a înlătura cauzele problemei identificate anterior;
- **Confirmarea rezultatelor** generate de activitățile implementate;
- **Includerea în practica** de zi cu zi a rezultatelor obținute și monitorizarea continuă a procesului.

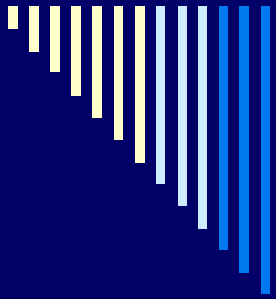
Monitorizarea
proiectului

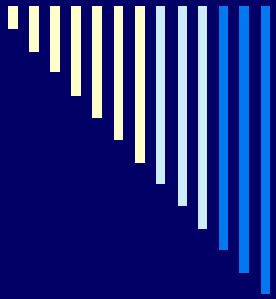

Identificarea nevoii și a sursei de finanțare nerambursabilă

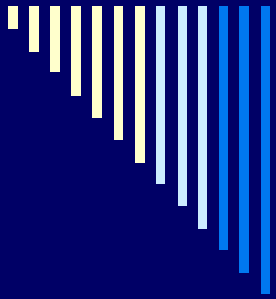
- Proiectele de finanțare nerambursabilă se constituie în **răspunsuri sau soluții** la probleme identificate la nivel **European, național regional sau local**, probleme care beneficiază de recunoaștere din partea finanțatorului (Comisia Europeană împreună cu guvernele naționale și, eventual, cu autoritățile locale) și, implicit, de **alocări financiare corespunzătoare**.

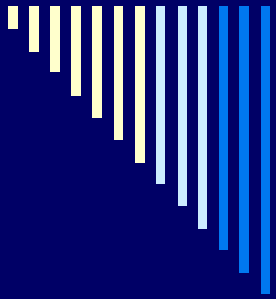
- Rezolvarea acestor probleme macroeconomice se constituie într-o prioritate strategică pentru Uniunea Europeană și/sau statul în cauză și este inclusă în documente programatice precum strategiile Comisiei Europene în diferite domenii de interes și acțiune, cadrul de sprijin comunitar sau planurile naționale de dezvoltare.

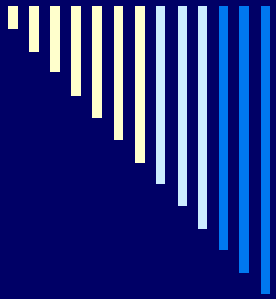
- Abordarea inversă, de jos în sus, evidențiază la nivelul agenților economici, o serie de **probleme și nevoi de finanțare**, generate de **contextul economic și social** în care aceștia își desfășoară activitatea.

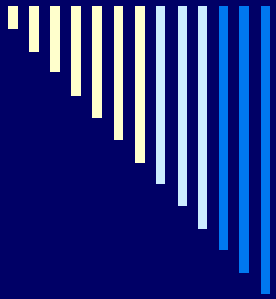
- În măsura în care se stabilește o relație de **incluziune** sau un **grad de suprapunere** între aceste probleme și prioritățile de finanțare stabilite la nivel macroeconomic, nevoile de finanțare ale agenților economici pot fi acoperite prin **accesarea surselor de finanțare nerambursabilă** oferite de Uniunea Europeană.

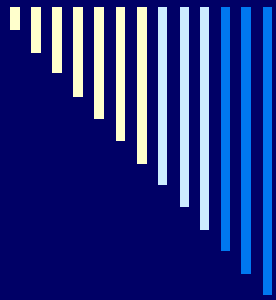
- De aceea, **identificarea problemei sau a nevoii de finanțare** din partea agentului economic trebuie să fie succedată de **identificarea corectă a programului de finanțare** celui mai potrivit, în funcție de **specificul și prioritățile** fiecărei scheme de finanțare.

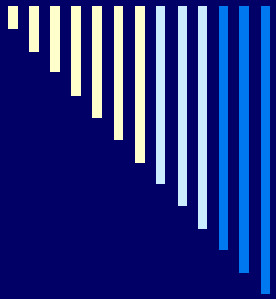
- Analiza problemei la nivelul **agentului economic** vizează **identificarea aspectelor negative** ale unei situații existente, pentru a stabili legăturile de tip **cauză – efect**, precum și relațiile existente între diferiți factori care determină problema în cauză.

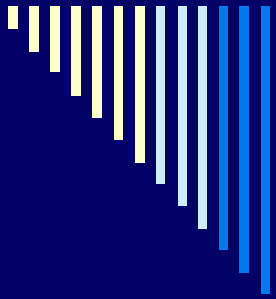
- Realizarea acestei analize se poate face utilizând diagrama **cauză-efect**, **analiza SWOT** sau **alte instrumente de analiză** menite să identifice cauzele unor aspecte ce trebuie remediate, ierarhia problemelor, legăturile de cauzalitate etc.
- Analiza trebuie să identifice atât **problemele majore**, cât și **constrângerile** ce stau în fața rezolvării problemei, acestea din urmă urmând să fie analizate de factorii implicați, de decizie, acționari etc.

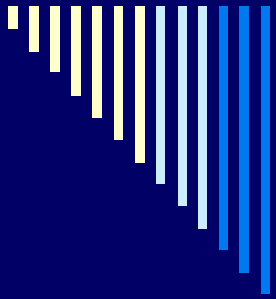
- În general, analiza problemei implică parcurgerea următoarelor etape:
 - n **Definirea precisă a subiectului analizei** (și, implicit, a grupului țintă), precum și a cadrului analizei;
 - n **Identificarea problemelor majore** cu care se confruntă grupul/grupurile țintă;
 - n **Prezentarea analizei într-un format clar**, ușor de înțeles, cu ierarhizarea problemelor, necesităților, cauzelor (diagrama cauză-efect).

- **Analiza SWOT** este un instrument de analiză care indică firmei **zonele ei cele mai puternice** (care trebuie deci exploatare), precum și **oportunitățile cele mai profitabile** (care trebuie urmărite).
- Totodată, relevă **punctele vulnerabile** ale acesteia (care trebuie protejate și pentru care trebuie inițiate acțiuni de remediere), precum și **amenințările** (care trebuie evitate, pe cât posibil) la care este supusă.

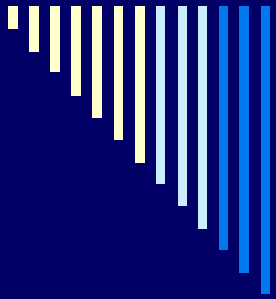
- De aceea, **analiza SWOT este utilă** în elaborarea strategiilor care să exploateze potențialul oferit de punctele tari ale organizației și oportunitățile existente și care, în același timp să minimizeze influențele slăbiciunilor organizației și a riscurilor.
- Acronimul **SWOT** provine de la inițialele cuvintelor din limba engleză: **S**trengths (puncte forte, elemente puternice), **W**eaknesses (slăbiciuni, puncte vulnerabile), **O**pportunities (oportunități, șanse favorabile) și **T**hreats (amenințări, riscuri).

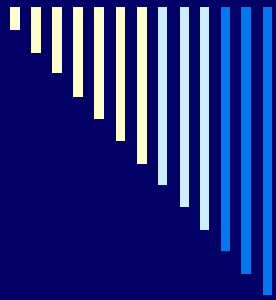
Ariile de analiză pot fi grupate, într-o matrice, după următoarele criterii:

- *influențe interne / influențe externe*
- *elemente pozitive / elemente negative*

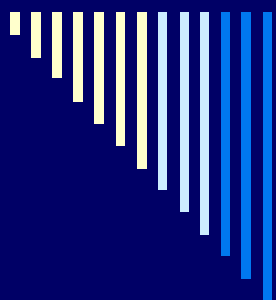
	Elemente pozitive	Elemente negative
Influențe interne	<i>Puncte tari</i>	<i>Puncte slabe</i>
Influențe externe	<i>Oportunități</i>	<i>Amenințări</i>

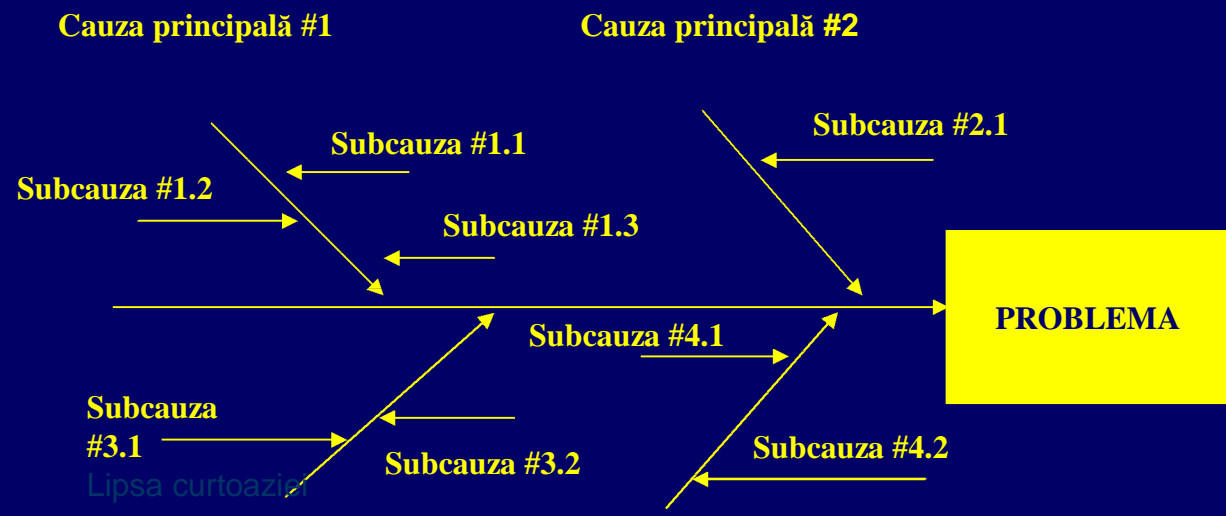
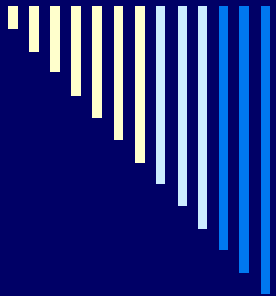
- **Diagrama Ishikawa** este un instrument grafic folosit pentru a explora și prezenta păreri în legătură cu cauzele de variație a unui proces. Mai poartă denumirea de diagramă cauză-efect sau diagrama “**os de pește**” (*fishbone diagram*).
- Scopul elaborării unei astfel de diagrame îl constituie identificarea principalelor cauze care contribuie la existența unei probleme identificate.
- De asemenea, diagrama ilustrează relațiile care se stabilesc între cauzele determinante pentru un anumit efect.

- Principalele etape care se parcurg în vederea elaborării diagramei Ishikawa, ilustrată în figura de mai jos, sunt:
 - n Identificarea problemei, care trebuie formulată în termeni clari și trebuie să fie agreată de toți membrii echipei de proiect;
 - n Stabilirea prin brainstorming a cauzelor principale ale problemei și conectarea grafică, prin săgeți, a acestora la problema identificată;

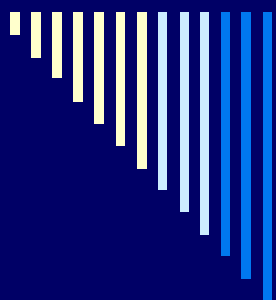
- n Stabilirea cauzelor secundare ale fiecărei cauze principale și conectarea grafică, prin săgeți, a acestora la cauzele principale;
- n Repetarea pasului III până când se atinge gradul dorit de aprofundare a problemei;
- n Analizarea și evaluarea cauzelor și sub-cauzelor și adoptarea de decizii corective.

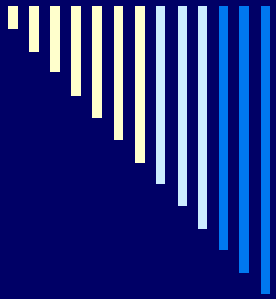

Scrierea proiectului

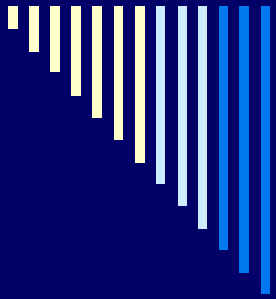
- Odată identificată schema de finanțare care se pretează pentru satisfacerea nevoii de finanțare identificate pentru un aplicant, este necesară clarificarea tuturor aspectelor de formă, de fond și procedurale specifice schemei respective:
 - n **criterii de eligibilitate** pentru solicitant și pentru partenerii acestuia;
 - n **data limită de depunere** a cererii de finanțare în vederea evaluării;
 - n **valoarea finanțării nerambursabile** care poate fi obținută prin proiect;

- n **nivelul minim** impus al cofinanțării;
- n **numărul de propuneri de proiecte** care pot fi depuse de același solicitant și numărul maxim de proiecte care pot fi aprobate pentru același solicitant;
- n **documentele oficiale** care se cer a fi anexate la cererea de finanțare;
- n **formatul electronic standard** al cererii de finanțare;
- n numărul **minim/maxim** de pagini;
- n **locația/organismul** la care se depun cererile de finanțare completate;
- n **forma de depunere** – electronic, listat, numărul de exemplare originale și numărul de copii.

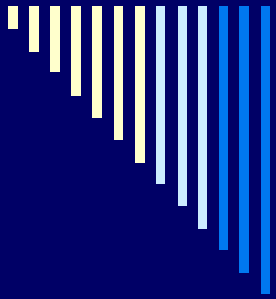

- O cerere de finanțare nerambursabilă se prezintă ca un **formular tipizat**, cu rubrici pre-definite, care se cer a fi completate de către solicitant.
- Chiar dacă forma de prezentare și modalitatea de completare pot să difere de la o schemă de finanțare la alta, în principiu, există elemente de structură care se regăsesc la nivelul oricărui formular de proiect.

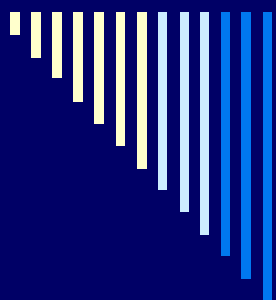
○ Titlul și localizarea geografică a proiectului

- n Titlul proiectului trebuie să fie **sugestiv** pentru conținutul acestuia și este, de regulă, însoțit de un **acronim**, care să permită memorarea cu ușurință. Localizarea geografică punctează cu precizie **aria de implementare a proiectului**, respectiv țara, regiunea, județul și localitățile unde se vor desfășura activitățile prevăzute în proiect.

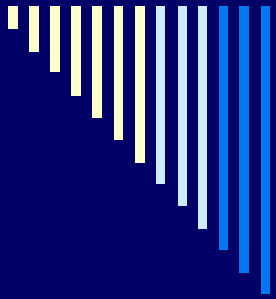

o Rezumatul proiectului

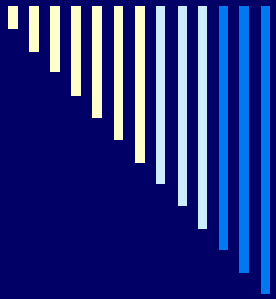
- n Rezumatul proiectului trebuie să fie **scurt și precis**.
- n În cadrul unui astfel de rezumat se regăsesc:
 - p o scurtă introducere;
 - p principalele obiective ale proiectului;
 - p justificarea de ansamblu a proiectului;
 - p necesitatea implementării activităților;

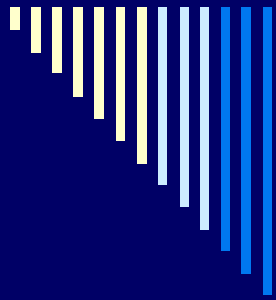
- gradul de coerență și sinergie cu alte acțiuni similare demarate la nivel local, regional și național;
- graficul de realizare, durata și costurile aferente;
- nevoia de investiții inițiale;
- principalele rezultate așteptate și modul de valorificare a acestora.

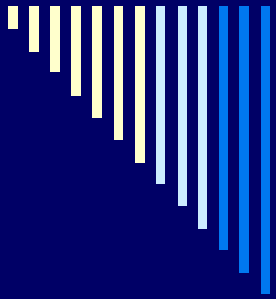
- **Justificarea proiectului în raport cu prioritățile schemei de finanțare și cu nevoile identificate pentru grupul țintă**
 - n Descrierea situației sociale și economice din localitatea, regiunea sau țara în care urmează să fie implementat proiectul stabilește cadrul de analiză și fundamentare a capitolelor următoare.
 - n Dat fiind faptul că majoritatea statisticilor sunt publicate în formă scrisă sau electronică, nu este necesară aglomerarea acestei secțiuni a cererii de finanțare cu statistici, ci prezentarea doar a acelor date și surse de informații care sunt relevante pentru proiect..

- Cele mai importante sectoare abordate la nivelul acestei analize se referă la:
 - n prezentarea localității sau a localităților implicate
 - n informații referitoare la populație
 - n principalele ramuri industriale și/sau agricole
 - n rata de creștere economică
 - n administrația centrală și locală
 - n situația actuală și de perspectivă a gradului de ocupare a forței de muncă

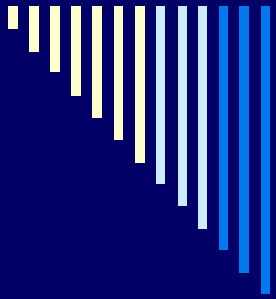

- n nivelul de educație în zonă
- n structura salarială
- n infrastructura locală
- n matricea SWOT pentru sectoarele de activitate la nivel local
- n trendurile la nivel regional
- n problemele sociale
- n impactul așteptat
- n gradul de integrare economică cu structurile UE

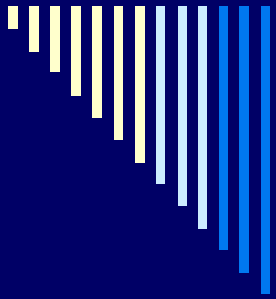

○ **Obiectivele proiectului**

- n De regulă, se face distincția între **obiectivele generale** și **obiectivul specific** (scopul) proiectului.
- n Definirea **obiectivelor generale** presupune declararea unei stări dorite în care o problemă existentă este îndepărtată sau îmbunătățită substanțial, la nivel macroeconomic sau la nivelul unui anumit domeniu de activitate.

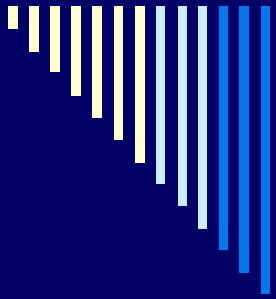

- n Sfera de cuprindere a obiectivelor generale este cu mult mai amplă decât posibilitățile de acțiune ale unui proiect privit individual și, de aceea, se consideră ca atingerea unor obiective generale este efectul sinergic al implementării mai multor proiecte.
- n **Obiectivul specific** (scopul) proiectului ilustrează schimbarea la care aceasta intenționează să contribuie în legătură cu problema sau nevoia identificată.
- n Îndeplinirea obiectivului specific este rodul implementării corecte a activităților din proiect și al valorificării rezultatelor obținute.

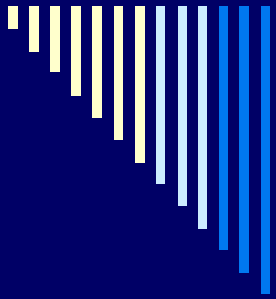

- **Descrierea activităților și a planului operațional**

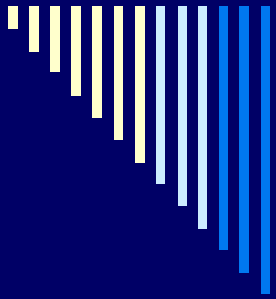
- n Prezentarea activităților din proiect se face în ordine cronologică, cu evidențierea **relațiilor de condiționare**, a **sub-activităților**, a **factorilor responsabili** pentru implementarea acestora și a **rezultatelor** preconizate pentru fiecare activitate în parte.

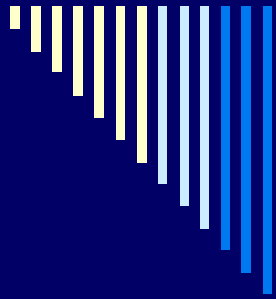
- Trebuie să existe o corespondență clară între **specificul activităților**, pe de o parte, și **competențele persoanelor** desemnate să le implementeze, respectiv **resursele financiare alocate** pentru fiecare activitate, pe de altă parte.
- De asemenea, activitățile descrise trebuie să fie **potrivite, practice** și să **corespundă obiectivelor și rezultatelor așteptate**, să aibă **durate corespunzătoare** și o **succesiune logică**.

- **Prezentarea și cuantificarea rezultatelor proiectului, evaluarea acestuia și evidențierea sustenabilității la nivel instituțional, financiar și de politici economice**
 - n Rezultatele proiectului se clasifică în:
 - p rezultate cuantificabile, pentru care se evidențiază unitatea de măsură și quantumul total
 - p rezultate necuantificabile, în cazul cărora accentul cade pe impactul calitativ.
 - n Totodată, propunerea de proiect evidențiază:
 - p efectele multiplicatoare
 - p potențialul de extindere a rezultatelor proiectului
 - p elementele care se pot relua sau extinde după terminarea proiectului
 - p tehnicile de diseminare a rezultatelor proiectului

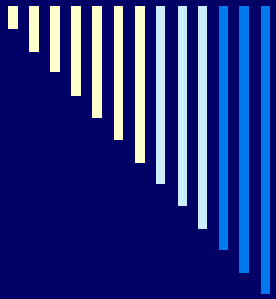

- **Sustenabilitatea** reflectă măsura în care rezultatele așteptate sunt durabile din punct de vedere:
 - n **financiar** – cum vor fi finanțate activitățile după sistarea finanțării nerambursabile;
 - n **instituțional** – sub ce formă vor continua să existe structurile care să permită continuarea activităților la sfârșitul proiectului;
 - n **la nivel de politici** - care va fi impactul structural al proiectului, concretizat în îmbunătățirea legislației, a codurilor de conduită, a metodelor.

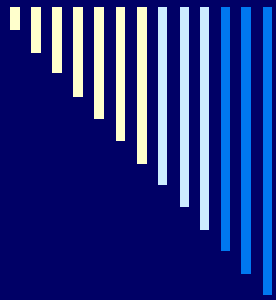

o **Graficul de timp al proiectului (graficul Gantt)**

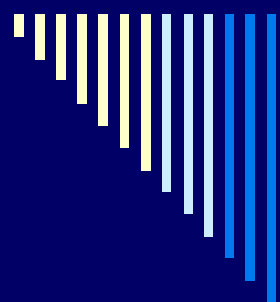
- n Graficul de implementare, elaborat de regulă sub forma unei diagrame Gantt, prezintă succesiunea logică și cronologică a activităților din proiect, cu detalieri pe zile, săptămâni sau luni, în funcție de durata de implementare a acestuia, precum și alocarea responsabilităților privind implementarea fiecărei activități.

- **Bugetul proiectului, sursele de finanțare și indicatorii de oportunitate ai proiectului**
 - n **Bugetul proiectului** face obiectul unui formular distinct din documentația de proiect, alături de sursele de finanțare a costurilor eligibile calculate.
 - n Prin însumarea tuturor categoriilor de cheltuieli generate de activitățile prevăzute în proiect, care întrunesc un caracter eligibil, conform cu regulile schemei de finanțare avute în vedere, se obține totalul cheltuielilor eligibile, care va fi acoperit din grant și sursele proprii puse la dispoziția proiectului.

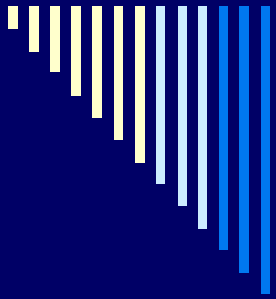

- **Anexele specifice fiecărei scheme de finanțare** (de exemplu CV-uri pentru membrii echipei de proiect, prezentarea firmei solicitante, scrisori de intenție sau declarații de parteneriat din partea altor organizații etc.).

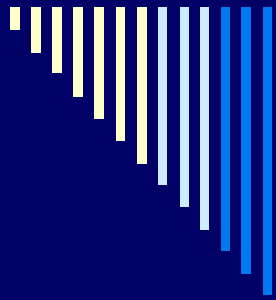

Evaluarea propunerilor de proiecte și contractarea

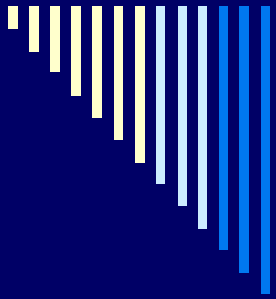
- Majoritatea covârșitoare a programelor europene acordă finanțare **pe bază de competiție**, domeniile în care finanțările nerambursabile se acordă prin alocări directe (subvenții) fiind strict delimitate ca arie de acoperire și domeniu de activitate.

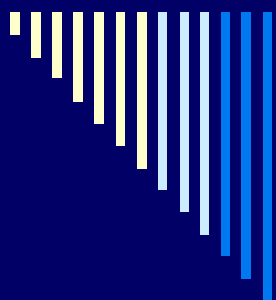
- Finanțarea pe bază de competiție presupune, ca etapă importantă, procesul de evaluare a propunerilor de proiecte, la nivelul căruia se urmărește determinarea:
 - n gradului în care proiectul **corespunde viziunii, misiunii sau obiectivelor** programului global de finanțare și **priorităților** europene, naționale, regionale sau locale stabilite la nivelul strategiei de finanțare ce stă la baza programului;
 - n **dimensiunii optime a bugetului** necesar realizării proiectului;
 - n **beneficiilor directe și indirecte** generate de implementarea proiectului.

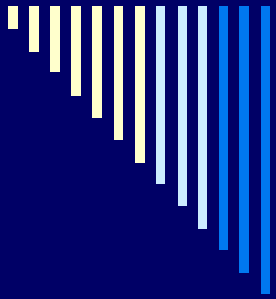
- Principalele **criterii** avute în vedere la evaluarea unei propuneri de proiect se referă la:
 - n **calitatea tehnico-științifică** a propunerii și aportul inovativ al acestuia;
 - n **resursele materiale și umane** necesare realizării activităților prevăzute în proiect, inclusiv existența și calitatea parteneriatelor încheiate;
 - n **elementele de management al calității** legate de modalitatea preconizată de implementare a proiectului;
 - n contribuția la **implementarea politicilor** structurilor finanțatoare;
 - n **sustenabilitatea** acțiunilor proiectului după încheierea acestuia;
 - n **contribuția** la realizarea unor obiective generale economice, sociale, de dezvoltare etc.

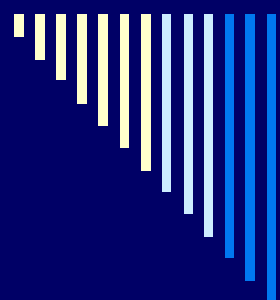
- Ponderea acestor criterii variază în funcție de program, subprogram și etapa de evaluare.
- Specificul etapelor de evaluare este dat de schema de finanțare în care se încadrează proiectul, dar cronologia acestora este, în linii generale, aceeași.
 - n **Estimarea inițială** – evaluarea de principiu a temei abordate și formularea unei opinii incipiente cu privire la șansele de reușită ale proiectului în cauză.

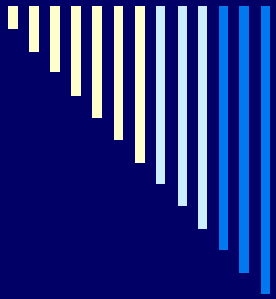
- n **Evaluarea eligibilității proiectului** – verificarea îndeplinirii minime a condițiilor necesare pentru evaluarea conținutului proiectului:
 - p respectarea documentației indicate în ghidul cererii de finanțare
 - p respectarea condițiilor referitoare la personalitatea juridică a solicitantului de finanțare
 - p atașarea tuturor documentelor financiare și statutare solicitate
 - p respectarea limitelor minime și maxime pentru cuantumul grantului și a cotei maxime admise pentru finanțarea nerambursabilă etc.

- **Evaluarea tehnică a propunerilor de proiect** (pentru proiectele eligibile)
 - n Constă în **evaluarea soluțiilor propuse**, a gradului și modului în care acestea conduc la realizarea obiectivelor proiectului și la dezvoltarea domeniului vizat, în general.
 - n De asemenea, sunt analizați **indicatorii de performanță** și **gradul de conformitate** cu cerințele reglementărilor și standardelor din domeniu.
 - n Se urmărește, totodată, evaluarea șanselor de continuare a activităților inițiate de proiect, **după terminarea** acestuia. Un alt aspect important îl reprezintă modalitățile propuse pentru **diseminarea rezultatelor**.

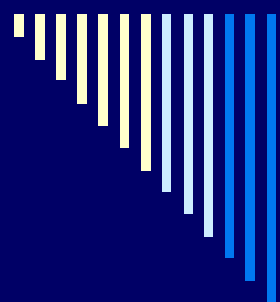

- **Evaluarea financiară a propunerilor** (pentru proiectele acceptate din punct de vedere tehnic)
 - n Presupune **determinarea gradului de oportunitate și de realism** pentru costurile prevăzute în bugetul cererii de finanțare, eficiența proiectului sub aspect financiar prin raportarea costurilor la beneficiile estimate, precum și analiza surselor de finanțare complementare celei nerambursabile.
 - n În situația proiectelor ce vizează lansarea sau dezvoltarea unei afaceri, această etapă include și **evaluarea planului de afaceri**.
 - n Ca și în cazul evaluării tehnice, și în această etapă de analiză (chiar mai pregnant) se evaluează șansele de continuare a activităților inițiate de proiect, după terminarea acestuia, respectiv **sustenabilitatea financiară și instituțională** a activităților dezvoltate în proiect.

○ Evaluarea gestiunii proiectului

- n Presupune **analiza competenței, a experienței și a credibilității instituției** și a **echipei** care va implementa proiectul.
- n De cele mai multe ori, aceasta este parte integrantă a **evaluării tehnice** și se constituie într-un prag de evaluare, în sensul că neîntreținerea unui punctaj minim pentru acest criteriu conduce la eliminarea proiectului din procesul de evaluare ulterioară.

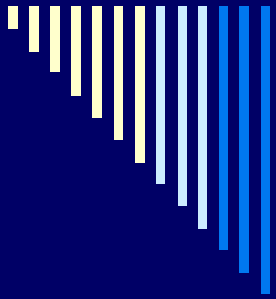
o **Negocierea și contractarea proiectului**

- n Este etapa finală în care, pentru proiectele selectate
 - p se negociază anumite elemente de detaliu ce pot fi modificate fără a afecta structura proiectului
 - n planificarea anumitor activități
 - n eliminarea unor costuri care se consideră a fi inoportune sau nejustificat de mari
 - p se definitivează contractul de finanțare
 - n prevederea sumelor
 - n datelor de transfer ale fondurilor etc.

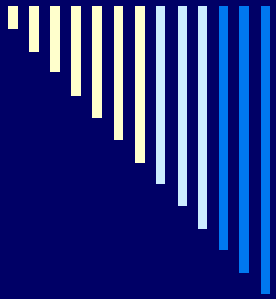

Implementarea și monitorizarea proiectelor

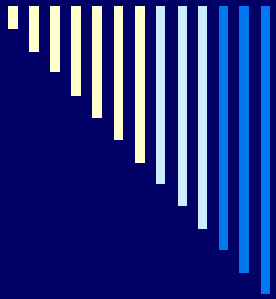
- **Etapa de implementare și monitorizare** reprezintă o componentă esențială a ciclului proiectului, care reflectă **capacitatea promotorului** de a răspunde în mod **eficient** la cerințele specifice ale respectivei scheme de proiect, cerințe specificate explicit în contractul semnat cu autoritatea finanțatoare.

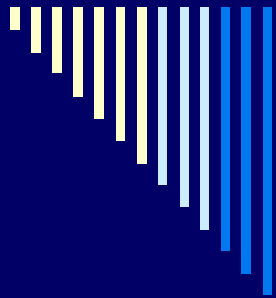
- **Implementarea** presupune mobilizarea tuturor categoriilor de resurse (materiale, umane și financiare) prevăzute în propunerea de proiect în vederea punerii în practică a activităților preconizate pentru atingerea obiectivelor stabilite.
- Din punct de vedere **cronologic, durata de implementare** coincide cu **graficul de activități** inclus în contractul de finanțare.

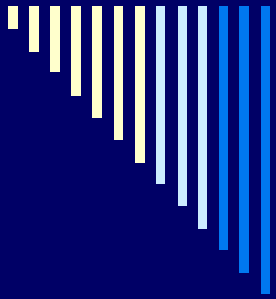
- Din punct de vedere procedural, mecanismul de implementare a proiectului trebuie să respecte:
 - n specificațiile tehnice ale fiecărei activități
 - n gradul de implicare stabilit pentru fiecare partener
 - n parametrii de calitate specificați pentru fiecare rezultat preconizat.

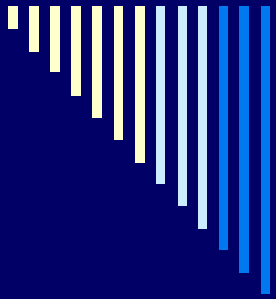
- În acest sens, **implementarea** unui proiect presupune:
 - n identificarea și analiza proceselor relevante
 - n a interfețelor dintre ele și a celor cu mediul extern
 - n a gradului de mobilizare a resurselor necesare desfășurării activităților în condiții corespunzătoare
 - n identificarea și aplicarea modalităților de măsurare/monitorizare a proceselor pe bază de indicatori pentru menținerea lor sub control.

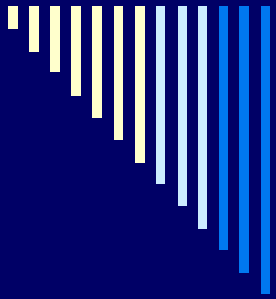
- Pe tot parcursul implementării unui proiect, este esențială **comunicarea permanentă** cu **factorii de decizie** și **potențialii beneficiari** în vederea determinării așteptărilor și a evoluției acestora în timpul implementării proiectului, respectiv a **furnizării permanente de informații** despre dezvoltarea proiectului.

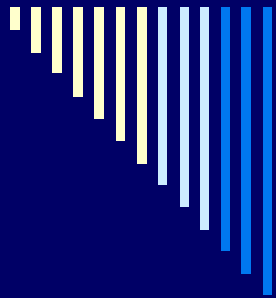
- Implementarea activităților unui proiect face necesare **alocări financiare**, deopotrivă nerambursabile și din surse proprii.
- Mecanismul de virare a banilor și efectuare a plăților pentru proiectele de finanțare nerambursabilă poate fi descris după cum urmează:
 - n Pentru proiectele care beneficiază de **finanțare din fonduri de pre-aderare** (mai puțin SAPARD) și din **programele comunitare cu acces deplin**, la semnarea contractului de finanțare cu autoritatea contractantă, solicitantul trebuie să facă dovada existenței într-un cont dedicat, a cuantumului cofinanțării, urmând ca în termen de maxim 45 de zile de la semnarea contractului, să îi fie virat în cont **avansul** corespunzător din finanțarea nerambursabilă.
 - n În funcție de tipul programului, viramentul grantului (finanțării nerambursabile) se poate face în mai multe **tranșe intermediare**, acordarea unei tranșe fiind condiționată, de regulă, de un **raport intermediar** aferent cheltuirii tranșei precedente.

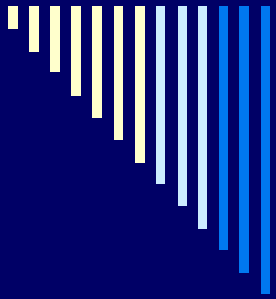
- Pentru proiectele care beneficiază de finanțare din fonduri **SAPARD** și din **fonduri structurale**, solicitantul efectuează plăți din **surse proprii** de finanțare și depune periodic documentele justificative în vederea **certificării plăților** și autorizării decontării la autoritatea de plată a programului în cauză.
- După certificarea plăților efectuate ca fiind aferente unor cheltuieli eligibile, are loc **transferul** sumelor de bani în contul beneficiarului de finanțare nerambursabilă.

- **Monitorizarea proiectelor** face parte integrantă din activitatea zilnică de management.
- Furnizează informații prin care echipa de management a proiectului poate să identifice și să rezolve probleme de implementare și să evalueze progresul proiectului.

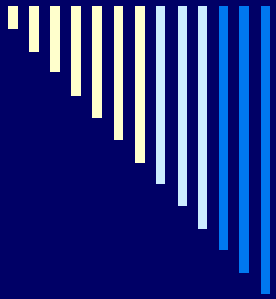

- Următoarele aspecte de bază sunt monitorizate cu regularitate:
 - n **activitățile** care se derulează și **progresele înregistrate** la intervale cu dimensiune variabilă, alese în funcție de specificul proiectului;
 - n **nivelul** la care sunt utilizate resursele și costurile care au survenit pe parcursul implementării;
 - n **măsura** în care s-au atins rezultatele dorite;
 - n **măsura** în care rezultatele conduc la realizarea scopului proiectului;
 - n **eventualele modificări** care au survenit în mediul proiectului;
 - n **veridicitatea și realismul** ipotezelor asumate în etapa de scriere a proiectului.

○ Monitorizarea activităților

- n Monitorizarea activităților compară **timpul planificat** pentru îndeplinirea unei activități individuale cu **timpul utilizat** în realitate.
- n **Termenele limită** stabilite în propunerea de proiect și incluse ulterior în contractul de finanțare stau la baza monitorizării și a managementului implementării proiectului.

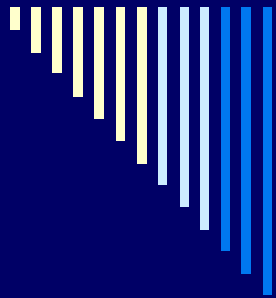

- n De fiecare dată când activitățile individuale deviază de la agenda planificată, trebuie avute în vedere consecințele asupra altor activități și resurse.
- n Dacă termenele limită pentru diverse activități sunt de importanță critică sau dacă influențează timpul începerii altor activități, echipa de management a proiectului trebuie să reacționeze adaptând planul de activități, redistribuind resursele etc.

○ Monitorizarea rezultatelor

- n Monitorizarea rezultatelor se bazează pe **indicatorii de rezultate**. Acești indicatori reflectă situația dorită la un anumit moment specific sau la finalul perioadei planificate pentru implementarea proiectului.
- n De regulă, rezultatele trebuie fragmentate în **rezultate intermediare**, descrise prin indicatori adiționali care acoperă perioada relevantă planificată.
- n Compararea situației dorite cu cea reală poate scoate în evidență disparități, pentru a căror remediere echipa de proiect pune în aplicare măsuri corective, cu condiția ca acestea să nu denatureze evoluția proiectului și să fie conforme cu prevederile contractului de finanțare.

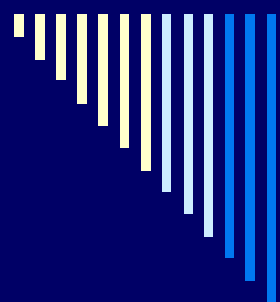
○ Monitorizarea ipotezelor

- n În timp ce activitățile și rezultatele sunt monitorizate cu regularitate, monitorizarea ipotezelor asumate inițial și a riscurilor nu se face decât foarte rar.
- n Echipa de management a proiectului trebuie să reacționeze imediat atunci când ipotezele nu se adevăresc și riscă să pericliteze succesul proiectului, de exemplu prin ajustarea planificării, întâlniri cu partenerii și cu alte părți implicate.

○ Monitorizarea impactului

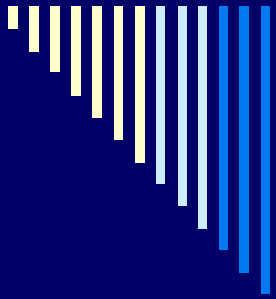
- n Monitorizarea impactului se concentrează asupra **evaluării eficacității proiectului**, a efectelor pe termen mediu și lung și a eventualelor efecte secundare sau negative care au fost omise la nivelul estimărilor inițiale.
- n Monitorizare impactului diferă de celelalte tipuri de monitorizare, date fiind:
 - p **Perioada lungă de observare** - poate exista un decalaj de timp considerabil între obținerea rezultatelor și apariția beneficiilor și a impactului;
 - p Dificultatea separării schimbărilor datorate în mod direct proiectului de modificările intervenite în mediul sau contextul acestuia.
 - p Este adesea dificil să distingi între schimbările care apar direct ca urmare a implementării proiectului și schimbările care ar fi apărut și în absența proiectului respectiv (beneficii incrementale).

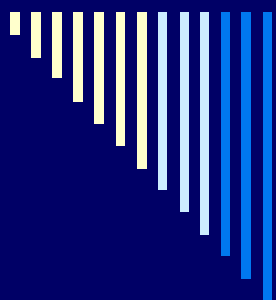
MANAGEMENTUL FINANCIAR AL PROIECTELOR EUROPENE

Scopul acordării de finanțări nerambursabile

- **Finanțările nerambursabile (grant-urile)** sunt contribuții financiare directe din bugetul Comisiei Europene pentru acțiuni menite să contribuie la îndeplinirea unuia dintre obiectivele politicii promovate de Uniunea Europeană sau pentru sprijinirea unor organisme ce promovează interesele generale europene.
- Astfel de finanțări au la bază un **acord scris**, prin intermediul căruia se identifică precis acțiunea și organismul destinatare ale fondurilor nerambursabile.

- **Formatul standard** al contractelor de finanțare nerambursabilă include:
 - n subiectul contractului;
 - n beneficiarul finanțării nerambursabile;
 - n durata contractului, respectiv data de la care acesta intră în vigoare și durata acțiunii sau anul financiar ce face obiectul contractului;
 - n plafonul maxim al finanțării nerambursabile, respectiv rata maximă de subvenționare a costurilor eligibile pe baza unui program de activități aprobat pentru anul financiar respectiv;
 - n descrierea detaliată a acțiunii finanțate sau a programului de activități aferent anului respectiv, atunci când contractul se referă la o acțiune multi-anuală;

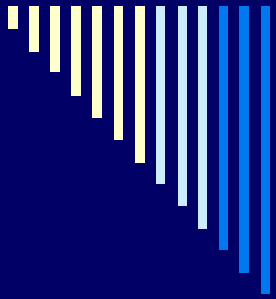

- n termenii generali și condițiile aplicabile acordurilor de acest tip, așa cum ar fi identificarea legii guvernante, curtea competentă pentru soluționarea eventualelor conflicte, acceptarea auditărilor de la Comisia Europeană, de la OLAF (Oficiul de Luptă Anti-Fraudă) sau de la Curtea Auditorilor;
 - n bugetul general estimat și detalierea costurilor eligibile aferente acțiunii finanțate;
 - n în cazul în care derularea proiectului necesită desfășurarea de licitații, precizarea regulilor financiare care guvernează procedurile de achiziții;
 - n responsabilitățile beneficiarului, în special respectarea regulilor aferente unui management financiar sănătos, depunerea rapoartelor de activitate și a celor financiare;
 - n angajamentele și intervalele de timp necesare pentru aprobarea rapoartelor ante-menționate și efectuarea plăților de către Comisia Europeană.
- o Contractele de grant pot fi amendate doar prin intermediul unor **acorduri adiționale scrise**.

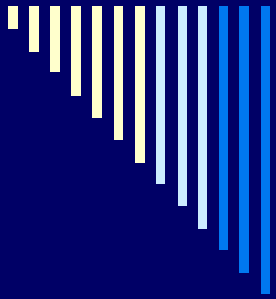
Principii de acordare a grant-urilor

- Acordarea grant-urilor face obiectul principiilor de **transparență** și **tratament nediscriminatoriu**.
- Ele **nu pot fi cumulative** și **nu pot fi acordate retrospectiv** și trebuie să implice un anumit plafon de **co-finanțare** (contribuția financiară proprie a beneficiarului de grant).
- **Regula non-profitabilității**
 - n Grant-urile nu pot avea nici ca scop, nici ca efect generarea de profit pentru beneficiar.
 - n Prin profit se înțelege, în acest context, primirea de finanțări nerambursabile care exced nivelului total al costurilor pe care le implică implementarea proiectului.

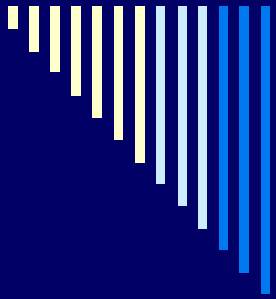

o Programarea și publicarea anuală

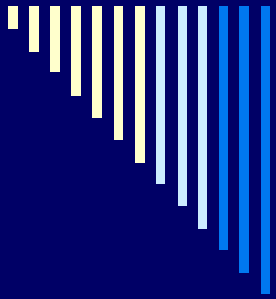
- n Grant-urile fac obiectul unei programări anuale din partea Comisiei Europene, care trebuie publicată la începutul fiecărui an, cu excepția ajutoarelor aferente managementului conflictelor internaționale și operațiunilor de ajutor umanitar.
- n Implementarea acestei programări anuale se face prin publicarea periodică de apeluri la propuneri pe site-ul internet al Comisiei Europene și în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene, în care se specifică obiectivele și cadrul temporal aferente apelului, precum și sumele de bani disponibile și rezultatele așteptate.

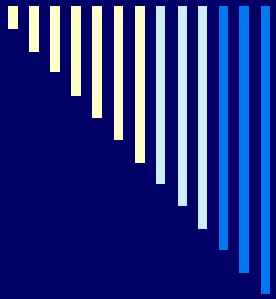
- Apelurile la propuneri includ următoarele elemente de bază:
 - n obiectivele urmărite;
 - n criteriile de eligibilitate (cine poate depune propuneri de proiecte), selecție (cum sunt aleși câștigătorii) și acordare (cui i se va acorda finanțarea) a grant-urilor și documentele însoțitoare necesare;
 - n acordurile necesare pentru a beneficia de finanțare comunitară;
 - n termenul-limită de depunere a cererilor de finanțare și data estimată pentru începerea activităților.

- n acordarea grant-urilor fără organizarea și publicarea de apeluri la propuneri se poate face doar în situații excepționale:
- n pentru scopuri umanitare, conform Reglementării Consiliului No.1257/96 și ajutor pentru situații de criză (ex. Catastrofa naturală din decembrie 2004 în Asia de Sud-Est);
- n în alte cazuri de urgență, bine fundamentate;
- n pentru instituții care dețin *de jure* sau *de facto* monopolul în prestarea anumitor categorii de activități, în accepțiunea dată de Comisia Europeană;
- n pentru instituții care beneficiază de finanțări nerambursabile în virtutea unor acte normative.

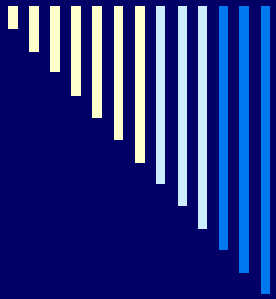

- **Situațiile internaționale de criză** sunt definite, pentru țările din lumea a treia, drept circumstanțe care amenință aplicarea legii și ordinea publică, securitatea indivizilor și sunt de natură să degereze în conflicte armate care pot aduce serioase prejudicii pentru:
 - n salvagardarea valorilor comune, a intereselor fundamentale, a independenței și integrității Uniunii Europene;
 - n securitatea Uniunii Europene, pacea și securitatea la nivel internațional, promovarea cooperării internaționale și consolidarea democrației, respectul legii, respectarea drepturilor umane și a libertăților fundamentale.

o **Publicarea ex post**

- n Toate grant-urile aprobate și acordate în cursul unui an financiar, cu excepția burselor acordate persoanelor fizice sunt publicate pe site-urile internet ale instituțiilor comunitare și în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene.
- n Următoarele elemente vor fi publicate numai cu acordul beneficiarului:
 - p numele și adresa beneficiarului;
 - p subiectul grant-ului;
 - p suma acordată și rata de co-finanțare.

○ Principiul co-finanțării

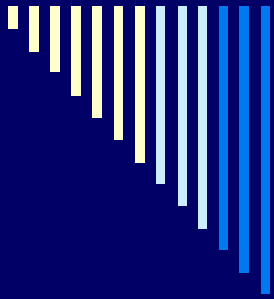
- n Beneficiarul trebuie să dovedească, prin documente oficiale, că este capabil să asigure co-finanțarea proiectului, fie din resurse financiare proprii, fie prin transferuri de la terți.
- n Sunt din ce în ce mai rare cazurile în care se acceptă co-finanțare în natură.

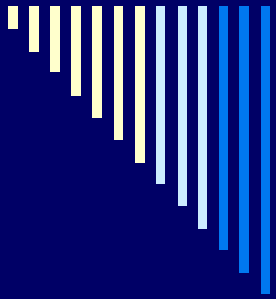
Procedura de acordare a grant-urilor

o Propunerile de proiecte

- n Propunerile de proiecte trebuie să respecte formatul indicat de Comisia Europeană în apelul la propuneri.
- n Ele trebuie să pună în evidență faptul că solicitantul dispune de personalitate juridică, precum și de capacitatea operațională și financiară de a implementa proiectul.
- n Din acest motiv, solicitantul este, de obicei, invitat să depună o declarație de onoare, contul de profit și pierdere, bilanțul pentru ultimul an financiar încheiat și bilanțele de verificare pentru anul în curs și orice alte documente specificate în apelul la propuneri.

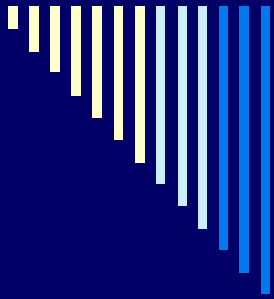

- Bugetul acțiunii atașat la propunerea de proiect trebuie să evidențieze echilibrul dintre costurile preconizate și sursele de finanțare și să indice distinct costurile eligibile pentru finanțare din bugetul Comunității Europene.
- Pentru solicitările de finanțări nerambursabile care depășesc 300.000 de euro, propunerea de proiect trebuie să fie însoțită de un raport de audit extern, elaborat de un auditor autorizat. Acest raport trebuie să certifice bilanțul anului financiar precedent și să ofere informații cu privire la viabilitatea financiară a solicitantului.
- Solicitantul trebuie să indice orice alte surse de finanțare și sume primite sau solicitate în anul financiar în curs pentru aceeași acțiune sau pentru acțiuni similare.

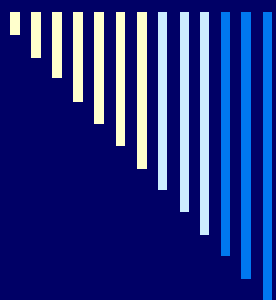

o **Dovada eligibilității solicitanților**

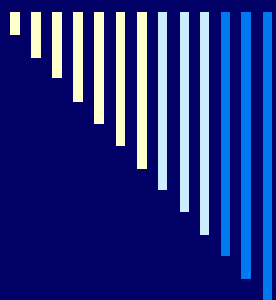
- n În cadrul propunerii de proiect, solicitanții declară pe proprie răspundere că nu se află într-o situație incompatibilă cu prevederile Regulamentului financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene:
 - p implicare în cazuri de fraudă;
 - p implicare în cazuri de corupție;
 - p participarea la acțiuni de crimă organizată;
 - p participarea la acțiuni de spălare de bani.

- În cazul în care se consideră că este necesar, Comisia Europeană poate solicita dovezi suplimentare în acest sens.
- Solicitanții care se fac vinovați de declarații false, precum și cei care sunt incapabili să-și îndeplinească obligațiile contractuale fac obiectul penalizărilor financiare din partea Comisiei Europene, variind între 2% și 10% din valoarea contractului și sunt excluși din contractele de finanțare nerambursabilă aferente bugetului comunitar pe o perioadă de până la 2 ani de la momentul constatării neregulilor.

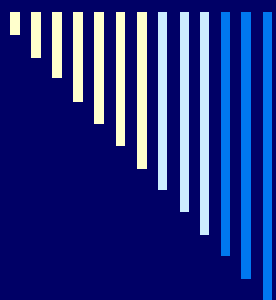

- n În cazul în care se consideră că este necesar, Comisia Europeană poate solicita dovezi suplimentare în acest sens.
- n Solicitanții care se fac vinovați de declarații false, precum și cei care sunt incapabili să-și îndeplinească obligațiile contractuale fac obiectul penalizărilor financiare din partea Comisiei Europene, variind între 2% și 10% din valoarea contractului și sunt excluși din contractele de finanțare nerambursabilă aferente bugetului comunitar pe o perioadă de până la 2 ani de la momentul constatării neregulilor.

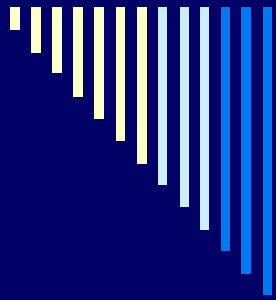
o Criteriile de selecție

- n Criteriile de selecție sunt publicate în apelul la propuneri și sunt astfel enunțate încât să permită evaluarea capacității financiare și operaționale a solicitantului de grant.
- n Acesta trebuie să dispună de resurse de finanțare suficiente și stabile pentru derularea activităților pe parcursul perioadei de derulare a proiectului și trebuie să dispună de competențele și calificările profesionale pentru a implementa programul de lucru aferent proiectului.

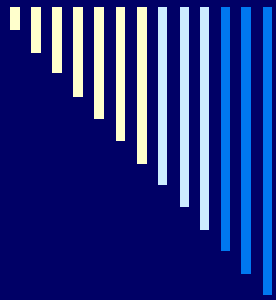

○ Criteriile de acordare a grant-ului

- n Criteriile de acordare sunt și ele publicate în apelul la propuneri și sunt enunțate de așa natură încât să conducă la alocarea finanțărilor nerambursabile spre acele acțiuni care maximizează eficiența de ansamblu a programului comunitar și la gestionarea corespunzătoare și corectă a fondurilor comunitare.

- **Evaluarea propunerilor de proiect**
 - n Pentru acest scop este desemnat un comitet de evaluare, compus din cel puțin trei persoane, provenind din cel puțin două entități organizatorice ale Comisiei Europene, fără legătură ierarhică între ele.
 - n Comitetul de evaluare poate solicita documente suplimentare sau clarificări pentru documentele deja depuse privind capacitatea financiară și operațională.
- La finele intervalului de evaluare, comitetul elaborează un raport cu date privind numărul de propuneri examinate, evaluarea calității lor și identificarea propunerilor care vor primi finanțare, eventual ierarhizate conform punctajului primit.

○ Informarea solicitanților

- n Informarea promotorilor proiectelor câștigătoare se face în termen de 15 zile calendaristice de la data adoptării deciziei de acordare de către comitetul de evaluare.